

MAZUREK DĄBROWSKIEGO –
NIEZWYKŁY HYMN
NIEZWYKŁEGO NARODU

MAŁGORZATA
JAS

SCENARIUSZ LEKCJI W KLASIE IV

Program nauczania języka polskiego dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Sabina Furgot
Bożena Świąch
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji:

Mazurek Dąbrowskiego – niezwykle hymn niezwykłego narodu

(kompetencje kluczowe: kompetencje społeczne i obywatelskie, myślenie matematyczne i naukowo-techniczne)

Cele kształcenia (wymagania ogólne)

Kształcenie literackie i kulturowe. 4) Kształcenie poczucia tożsamości narodowej poprzez umacnianie postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej. 5) Budowanie przekonania o wartości utworów, bez względu na czas ich powstania, dla współczesnego odbiorcy podejmującego dialog z literaturą lub innym tekstem kultury. **Kształcenie językowe.** 1) Budowanie świadomości wartości języka nie tylko jako narzędzia komunikacji, ale także najważniejszego składnika kultury w jej wymiarze jednostkowym i wspólnotowym. **Tworzenie wypowiedzi.** 1) Rozwijanie umiejętności świadomego wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi ustnych i pisemnych. **Samokształcenie.** 4) Rozwijanie umiejętności samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania. 8) Rozwijanie umiejętności efektywnego i odpowiedzialnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.

Treści kształcenia (wymagania szczegółowe)

I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

3) rozpoznaje czytany utwór jako (...) hymn oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; 12) określa tematykę utworu; 20) wskazuje wartości w utworze. **2. Odbiór tekstów kultury.** Uczeń: 13) świadomie i z uwagą odbiera (...) programy radiowe.

II. Kształcenie językowe. 3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

1) 4) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała). **III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Mówienie i pisanie.** Uczeń:

4) redaguje notatki; 5) opowiada o przeczytanym tekście. **IV. Samokształcenie.**

Uczeń: 2) doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji; 3) korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje; 7) rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji; 9) rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.

Metody/Formy pracy

m. praktyczne: praca z tekstem źródłowym; **m. eksponujące:** audycja radiowa, **m. programowe:** test online, korzystanie z materiałów dostępnych w sieci i ich przetwarzanie; **m. problemowe, aktywizujące:** oś czasu; **formy pracy:** zbiorowa, grupowa.

Środki dydaktyczne

papier plakatowy, markery, cenki samoprzylepne, kserokopie fragmentu *Ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych* (art. 1, art. 12–14); wykaz materiałów zamieszczonych poniżej, dostępnych online.

Przed lekcją

Uczniowie zapoznają się z tekstem Małgorzaty Strzałkowskiej pt. *Mazurek Dąbrowskiego. Nasz hymn narodowy* zamieszczonym na portalu *culture.pl*. Słuchają audycji Polskiego Radia *Józef Wybicki i jego słynny mazurek* oraz słuchowiska *Poruszająca melodia Mazurka o powstaniu Mazurka Dąbrowskiego*, zapoznają się z interaktywnym kalendarium hymnu Polski. Dowiadują się, kim był Jan Henryk Dąbrowski – bohater nie tylko hymnu. Tworzą notatki dotyczące najważniejszych faktów i ciekawostek z historii *Mazurka Dąbrowskiego*. Rozwiązują online (na szkolnej platformie lub urządzeniach mobilnych) test przygotowany przez nauczyciela na podstawie ww. materiałów.

Opis przebiegu lekcji

1. Nauczyciel dziękuje uczniom za aktywność na platformie e-learningowej lub/i za udział w teście. Nagradza ocenami tych, którzy bezbłędnie rozwiązali test. Pyta, który zasób był dla uczniów najciekawszy (tytuły materiałów zapisuje na plakacie, uczniowie głosują, przyznając punkt-cenkę wybranemu zasobowi).
2. Uczniowie tworzą w grupach, na podstawie sporządzonych w domu notatek, oś czasu ilustrującą dzieje hymnu. Eksponują plakaty ora otrzymują informację zwrotną od nauczyciela.
3. Nauczyciel pyta, jakie są cechy hymnu narodowego (pieśni hymnicznej). Powstaje notatka-mapa myśli. Nauczyciel zwraca uwagę na stosowanie zasad ortograficznych.
4. Uczniowie ustalają, co odróżnia hymn Polski od większości hymnów narodowych (np. miejsce powstania – na obczyźnie – melodia – skoczna, radosna, niepatetyczna).
5. Nauczyciel wręcza uczniom kserokopię fragmentu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zawierającego informacje o hymnie i zasadach obowiązujących przy jego słuchaniu i wykorzystywaniu. Po lekturze uczniowie rozmawiają o tym, co ich zaskoczyło. Podkreślają w tekście te elementy i wklejają kartki do zeszytów.
6. Lekcję kończy obejrzenie krótkiej relacji z akcji „Niepodległa do hymnu”, w ramach której w południe 11 listopada 2018 roku, w stulecie odzyskania niepodległości przez Polaków, na całym świecie wybrzmiał *Mazurek Dąbrowskiego*.

Komentarz metodyczny

Scenariusz pozwala na włączenie w działania wszystkich uczniów, także dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Walorem jest zastosowanie strategii wyprzedzającej – każdy uczeń, mając co najmniej tydzień przed lekcją udostępnione przez nauczyciela zasoby w Internecie, może uczyć się z nich w swoim tempie, korzystając z plików tekstowych lub/i audio.